

STANDPUNT

YVES DESMET

Politiek commentator

Leerling-tovenaars

Niet alleen de modale burger begint stilaan de buik vol te krijgen van de politieke impasse. Gisteren presteerde ons land weer het slechtste op de obligatiemarkten, en het wordt dus steeds duurder om onze overheidsschuld te herfinancieren. Het rentverschil met Duitsland, toch de barometer voor het vertrouwen in een lidstaat, liep op tot 136 basispunten, één puntje van het grootste verschil ooit.

De Belgische financiële aandelen presteerden bij de slechtste van Europa, omdat ze niet alleen lijden onder de vrees voor een opnieuw aanwakkeren van de eurocrisis, maar ook omdat ze voor vele miljarden aan Belgisch staatspapier bezitten, waarvan de kredietwaardigheid dus afneemt.

Het gebrek aan een duidelijk signaal dat dit land nog bestuurbaar is, zal ons dus allen, Vlamingen, Walen en Brusselaars, zuur opbreken. Als de spread blijft stijgen, waarschuwt begrotingsminister Vanhengel in deze

Gebrek aan signaal dat dit land nog bestuurbaar is, zal ons allen zuur opbreken

krant, zullen de miljarden bij onze schuld bijvliegen, en zal al het zweet om een paar miljardjes extra te besparen nutteloos geweest zijn. Maar Vanhengel is natuurlijk een Open Vld'er en daarom vanzelfsprekend een slechte Vlaming.

Het is onbegrijpelijk: maandenlang wordt er gepalaverd over een paar tientallen miljoenen meer of minder voor Brussel, maar dat daardoor de staatschuld met miljarden dreigt toe te nemen, is blijkbaar van geen enkel belang.

Het koninklijk paleis zag zich verplicht, in een halfslachtige poging de financiële markten wat te kalmeren, aan ontslagnemend premier Leterme te vragen een strengere begroting dan voorzien op te stellen. Nochtans bepaalt artikel 105 van de grondwet dat "de koning geen andere macht heeft dan die welke de grondwet en de bijzondere wetten, krachtens de grondwet zelf uitgevaardigd, hem uitdrukkelijk toekennen". Nergens in de grondwet staat bijvoorbeeld dat hij de hoogte van het begrotingstekort mag bepalen, en het is zelfs twijfelachtig of zo'n beslissing aan een regering in lopende zaken toekomt.

We zijn dus nu zover dat we aan grondwettelijk twijfelachtige demarches beginnen, omdat de winnaars van de verkiezingen denken moedig te zijn door het been stijf te houden in plaats van door een akkoord te maken. In wezen zijn ze bezig de collectieve verarming van een land te organiseren.

Reageren op dit standpunt?
www.demorgen.be

Twee gedetineerden hebben procedure lopen om uit het leven te stappen

Gevangenenissen worstelen met aanvraag tot euthanasie

Drie gevangenen vroegen het afgelopen jaar om euthanasie.

Wettelijk is dat mogelijk, vanzelfsprekend is het niet.

De gevangenisdirectie zoekt nu naar een oplossing.

Ondertussen stierf al een aanvrager.

DOOR SOFIE VANLOMMEL

BRUSSEL • Gevangenen met een ziekte die hun lichaam dodelijk aantast, maken kans op vrijlating om medische redenen. Buiten de gevangenisstraf kunnen ze met hun euthanasieaanvraag bij een arts terecht. Maar wat met iemand die zijn opsluiting psychisch niet aankan?

"We krijgen van gevangenen steeds vaker de vraag om hun leven te beëindigen", zegt Francis Van Mol, hoofd van de Penitentiaire Gezondheidsdiensten. "Het staat hen vrij om die vraag te stellen. We willen wel eerst uitmaken of het om een weloverwogen aanvraag gaat, en niet om een opwelling. Dat zou begrijpelijk zijn, bij mensen die een zeer lange celstraf moeten uitzitten of bij geïnterneerden die inzien dat hun situatie uitzichtloos is. Denk niet dat een arts in de toekomst bij wijze van spreken cel 543 binnen-

wandelt om euthanasie uit te voeren. Dat zal in alle discretie gebeuren, in een serene omgeving en door specialisten. Maar het is onvermijdelijk dat we ooit op de vraag om euthanasie moeten ingaan."

Zelfverklaard pedojager Marcel Vervloesem was begin 2009 de eerste die achter de tralies om euthanasie vroeg omdat hij van de medische vleugel van de gevangenis van Brugge naar een observatiecel werd overgeplaatst. Vervloesem, veroordeeld voor kindermisbruik, keerde op zijn stappen terug na zijn overplaatsing naar de gevangenis van Turnhout.

De afgelopen maanden kreeg Van Mol drie keer de vraag om euthanasie. In een geval ging het om een man (de identiteit wil Van Mol niet vrijgeven) met een ongeneeslijke, dodelijke spierziekte. Nog voor de vraag beantwoord kon worden, kwam hij in november vrij om medische redenen. Hij overleed enkele weken later. "Dus het pro-

bleem had zichzelf opgelost", zegt Van Mol. "Het is niet de eerste keer dat iemand vrijgelaten wordt om gezondheidsredenen, om daarna thuis palliatieve zorg te krijgen of in familiekring te sterven na euthanasie."

Twee andere vragen, van mannen die zeggen dat ze ondraaglijk psychisch lijden, liggen nog in de schuif. Een van hen is al twintig jaar geïnterneerd. "Die man zegt dat hij het niet meer ziet zitten en dat hij er een

tie over levensbeëindiging als arts vijf keer gekregen van binnen de gevangenis. Dan gaat het om mondige mensen die de weg naar informatie vinden. Ik ben er zeker van dat we hier over het topje van de ijsberg spreken."

Ethische angels

Binnen de gevangenisstraf krijgt het euthanasievraagstuk een paar ethische angels, merkt criminologe Sonja Snacken (VUB). Zij onderzoekt de komende vier jaar psychisch lijden achter de tralies, in ziekenhuizen en in psychiatrische instellingen. "De context van een gevangenisstraf is heel anders", zegt Snacken. "Want 'lijden' is een onderdeel van een gevangenisstraf die wordt opgelegd."

Onderzoek heeft aangetoond dat opsluiting in de gevangenis depressies kan veroorzaken. Een gedetineerde stapt uit zijn vroegere sociaal leven, de band met zijn familie wordt verbroken en zijn werk is hij kwijt. Wat als iemand zodanig lijdt onder opsluiting dat een dergelijke depressie uitzichtloos en ongeneeslijk wordt? "Als er in dat geval wordt ingegaan op de vraag naar euthanasie, betekent dat het invoeren van een verkapt vorm van de doodstraf", zegt Snacken.

SONJA SNACKEN (CRIMINOLOGE VUB):

Als depressie als reden aanvaard wordt, is dat verkapt vorm van doodstraf

einde aan wil maken", zegt Van Mol. "Hij wordt nu begeleid door een psychiater."

De kans dat hij een beroep kan doen op euthanasie, is volgens professor palliatieve geneeskunde Wim Distelmans (VUB) klein. "Het is buiten de muren al niet evident om aan te tonen dat je ondraaglijk psychisch lijdt en in een uitzichtloze situatie verkeert. Dat zijn de voorwaarden om met enkel een psychische aandoening een beroep te doen op euthanasie. Ik heb de vraag om informa-

Massale politiemacht verdrijft Antwerpse krakers

Honderdvijftig agenten hebben gisterenmiddag een onbekend aantal krakers verdreven uit een oude rijkswachtsterne in het centrum van Antwerpen. Zij kregen daarbij hulp van een politiehelikopter. Het gebouw moest ontruimd worden op bevel van de vrederechter. De krakers hadden een week de tijd gekregen om het pand te verlaten, maar gaven daaraan geen gehoor. Uiteindelijk vertrokken zij zonder veel moeilijkheden. (RA)

Nederlandse dochters van zelfde spermadonor vinden elkaar na 25 jaar

BRUSSEL • Emi Stikkelman en Maartje Meuwissen hebben dezelfde vader. Op zich niet zo vreemd, ware het niet dat het in beide gevallen ging om een (toen nog) anonieme spermadonor. Na 25 jaar vonden de twee vrouwen elkaar nadat Stikkelman in een interview sprak over de zoektocht naar haar vader. Vrijdag kwam de uitslag van de dna-test: positief.

In de *Volkskrant* vertelde Stikkelman over haar zoektocht, waarop de moeder van Meuwissen naar haar dochter belde. "Ze riep: dat zou wel eens familie kunnen zijn. Ze leek op me en onze verhalen kwamen sterk overeen." Een mailtje en een cafébezoek later waren beide meisjes overtuigd van hun familieband en lieten ze een dna-test uitvoeren. Die bevestigde wat de twee al vermoedden: ze deelden dezelfde - voorlopig onbekende - vader.

Het is een opmerkelijk verhaal, aangezien spermadonoren meestal anoniem zijn, en de zoektocht daarom erg moeilijk is. In België is de anonimiteit van de donor, of het nu om sperma of eicellen gaat, bij wet gegarandeerd. Ook in Nederland was dat lange tijd zo, tot in 2004 daar de wet veranderde. Daarop besloot de stichting Fiom, die zich inzet voor donorkinderen, een dna-bank op te zetten. Als ze dat willen, kunnen donorkinderen én donoren zich daarop inschrijven, en zo in contact komen met elkaar. Ook de zender RTL sprong mee op de kar, en lanceerde het tv-programma *Wie is mijn vader?* Misschien kan het programma of de databank hulp bieden naar de zoektocht naar de vader van Stikkelman en Meuwissen. De twee zijn nu immers ook naar hem op zoek. (NVD)

Mensen

Wat ik tot nu toe gelezen heb in de reeks 'De gevangenen van de Wetstraat' is allesbehalve antipolitiek. Sommige passages zijn zelfs vertederend: beetje oude rancune, beetje ijdelheid, beetje machtsstrijd, intellectueel misverstandje, slimheidjes. Zoals je dat in de Dorpstraat ook hebt.

Net mensen, en daarom leest het zo lekker weg.

Mede door de aanslepende crisis wordt het vooroordeel gevoed dat de Wetstraat een folterkamer is. Waar een cultuur van pijn en sadisme heerst. Ik wil niet zeggen dat we in een gemoedelijke democratie leven, maar demonisering zoals Pim Fortuyn het heeft gekend, komt hier nauwelijks voor. En een heks als Sarah

Palin, die haar tegenstanders op Facebook als schietschijf markeert, doet ook niet mee. Het bestel mag dan een losse flodder zijn, elementaire verdraagzaamheid is er niet bij in geschoten.

Grimmig is het soms wel, en ook het politieke vocabulaire is rectaler geworden, maar het blijft toch vooral bij ronken in boosheid. In deze siëstademocratie staat de stevige maaltijd altijd voorop.

Brussel is Arizona niet.

Je zou soms denken: de regimecrisis roept ook de schoonheid van de tegenstelling op. Ik moet het land nog zien dat zo plezierig door de koopjesdagen slentert terwijl het al halve mensenlevens lang de facto onbestuurbaar is.

CAMPS&VANDERSTRAETEN

Wij, goedmoedige burgers, kennen onze pappenheimers. En: het afwezige went.

Ook zo christelijk mooi: land van de eeuwige tweede kans.

Kampioen tweede kans is nu Yves Leterme. Tot voor kort kneus van de natie, alsnog behangen met dwingende prerogatieven. Geroepen tot duiveluitdrijving bij speculanten en bankiers. Gesmeekt om rustige vastheid die hij zelden eerder heeft vertoond. Nergens hoor je nog een grap over Leterme terwijl hij jarenlang de gedroomde boksbal in het theater van de lach is geweest.

Handpop van de flou artistieke.

Dit land, het volk en zijn leiders zijn niet stuk te krijgen.

Hugo Camps

ONZE POLITICI HOUDEN ER REKENING MEE DAT WE ZE NIET MEER KUNNEN HOREN OF ZIEN

